

Kolega Svěrák zpracoval teoreticky i prakticky nesmírně významné téma etiky klimatické změny – možná nejdůležitější téma v rámci etiky životního prostředí –, které bohužel zatím stojí stranou zájmu většiny českých filosofů. To znamená, že není součástí standardní výuky (etika životního prostředí jako taková není součástí standardní výuky na našich filosofických učilištích). To znamená, že kolega Svěrák musel pracovat většinou samostatně, zřejmě jen s pomocí doc. Jirsy. Dokázal si však osvojit v našem prostředí exotickou metodologii současné anglosaské etické teorie, zvláště té její větve, která vychází z díla Dereka Parfita. Tato metodologie se snaží dosáhnout rigorózních výsledků testováním a zpřesňováním morálních principů prostřednictvím zjednodušených hypotetických dilemat a našich sdílených intuic o morálně správném jednání. Kolega Svěrák se této metodologie důsledně drží ve své diplomové práci.

Svěrák se konkrétně zaměřuje na výzvu, jež pro etiku klimatické změny představuje tzv. Princip Neidentity, jehož nejznámější verze pochází od Parfita. Parfit tvrdil, že intuitivně dává smysl myšlenka, že nějakým naším současným nemravným jednáním můžeme uškodit lidem, kteří dosud neexistují, resp. celým budoucím generacím lidí. Jenže tyto budoucí generace budou vděčit za svou existenci mmj. našim současným aktům, vč. těch morálně nepřijatelných. Za předpokladu, že existence budoucích generací bude o poznání lepší než neexistence, a že existovat je lepší než vůbec nebýt, není zřejmé, v jakém smyslu budoucí generace poškozujeme – např. našim současným neekologickým chováním –, když by bez našeho současného, jakkoli *prima facie* morálně problematického jednání neexistovaly vůbec. Je možné nějak ospravedlnit naši morální intuici, že neekologickým chováním poškozujeme budoucí generace, pokud zároveň akceptujeme Princip Neidentity?

Obsah Svěrákovy diplomové práce tvoří výklad několika verzí vlastního Parfitova řešení nežádoucích implikací Principu Neidentity, mmj. známého tzv. Odporného Závěru (*Repugnant Conclusion*), tj. situaci, kdy otřesně nízká kvalita života jednotlivých příslušníků hypotetické budoucí generace – způsobená třeba právě neekologickým chováním současníků –, je učiněna přijatelnou obrovským množstvím této budoucí populace. Svěrák se posléze kloní k jistému řešení problému neidentity v aplikaci na klimatickou změnu, které získal rekonstrukcí Parfitových myšlenek z jeho pozdních textů, včetně těch částečně nedokončených. Toto favorizované řešení (*Wide Dual Person-Affecting Principle*) prý umožňuje najít v naší morální úvaze místo pro budoucí lidi, jejichž identita je zatím neurčitá. Ačkoli autor se celkově snaží o přehlednou strukturovanost, v klíčové sekci 4.2, v níž se aplikuje *Wide Dual Person-Affecting Principle* na různé scénáře klimatické změny, pro mne bylo trochu obtížné sledovat, jak se doporučený princip promítá do popisovaných situací a pomáhá tam řešit problémy, vyplývající z neidentity populace postižené klimatickou změnou s populací, která žije v klimaticky stabilní budoucnosti.

Je-li řeč o poněkud náročném literárním stylu Svěrákovy diplomové práce, musím vzápětí připustit, že podobně těžké je udržet v hlavě všechny principy a hypotetické scénáře i při četbě samotného Parfita, v *Reasons and Persons* i pozdějších spisech. Je pravda, že jisté topornosti stylu se v tomto typu morální teorie zřejmě nelze vyhnout, ale přesto se domnívám, že není nutné, nýbrž je spíše na překážku srozumitelnosti, používat v textu tolik různých zkratek. Práce, jež se zabývá natolik morálně závažným tématem, by snad mohla být napsána poněkud méně odtažitým a více poutavým stylem.

Ještě poznámka k jazykové stránce práce: textu by prospěla ještě jedna finální revize, protože zde zůstalo značné množství překlepů (možná způsobených automatickými opravami?) a gramatických chyb (neshod podmětu s přísudkem; chybějících určitých či neurčitých členů; chybně zvolených předložek apod.) a nepřesně zvolených výrazů.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení „výborně“.

Dr. Tomáš Hříbek